

10 EKİM

DÜNYA RUH SAĞLIĞI GÜNÜ

Ruhsal bozukluklar, genel sağlık çerçevesi içinde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de en başta gelen sağlık sorunlarından biridir.¹ Depresyonu da içinde bulunduran duygu durum bozuklukları ve kaygı bozuklukları en yaygın görülen ruhsal bozukluklardandır.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre depresyon 300 milyondan fazla insanı etkiler iken kaygı bozukluğundan muzdarip 260 milyondan fazla insan vardır. Bu hastaların birçoğunda iki hastalık beraber bulunmaktadır.²

Türkiye Ruh Sağlığı Profili Çalışmasına göre Türkiye nüfusunun %18'inin yaşam boyu ruhsal hastalık geçirdiği, çocuk ve ergenlerde klinik düzeylerde sorunlu davranış oranının %11 olduğu bulunmuştur.³

Ruh sağlığı bozukluklarının yaygınlığını arttıran en önemli sebeplerinden biri hizmete erişememedir. Ülkemizde 100.000 kişi başına düşen psikiyatri sayı 3.8 iken Avrupa ülkelerinde bu oran Türkiye'nin dört katından fazladır (yüz binde 16.8).⁴ Türkiye'de 100.000 kişi başına yaklaşık 6,1 psikiyatri servis yatağı düşerken, Avrupa birliği üye ülkeleri ortalaması 72.9, OECD ortalaması 66'dır.⁵ Türkiye'de 2015 verilerine göre psikiyatri hastaları için sadece 4.231 psikiyatri servis yatağı bulunmaktadır.⁶

Ülkemizde ruh sağlığı bozukluklarıyla alakalı görülen diğer bir problem ise ruh sağlığı konusunda yasal düzenlemelerin gelişmiş ülkeler boyutunda olmamasıdır. Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne uymayan mevzuatımızın uyumlu hale getirilmesi, eksiklerin tamamlanması ve Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ)'nün 1996'da yayınladığı "Ruh Sağlığı Yasası: On Temel İlke" deklarasyonu ile uyumlu ruh sağlığı ile ilgili yasal mevzuatın düzenlenmesi gerekmektedir.⁷

Dünya ruh sağlığı günü, ruh sağlığı konusunda farkındalığı arttırmak ve bu konuda çabalamaların hayata geçirilmesi için günü her yıl 10 Ekim'de kutlanmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü'NÜN bu yılki dünya ruh sağlığı günü teması "İşyerinde Ruh Sağlığı"dır. Yetişkinler zamanlarının büyük bir kısmını işyerlerinde geçirmektedirler. Çalışanlarının ruh sağlığını geliştirme adına girişiminde bulunan işverenler sadece bu amaca ulaşmakla kalmayıp aynı zamanda çalışanlarının işyerlerindeki üretkenliklerinin arttığını da kolaylıkla gözlemleyebilmektedirler. Bunun yanı sıra olumsuz bir çalışma ortamı çalışanları fiziksel ve ruhsal problemlere sürüklemekte, madde ve alkol kullanımı, işe gelmeme ve üretkenlikte azalma gibi sorunlar doğurabilmektedir. Depresyon ve kaygı bozukluğu sorunları çalışabilme yetisini ve işyeri üretkenliğini etkileyen yaygın ruhsal hastalıklardandır. DSÖ'nün yürüttüğü son çalışmalara göre bu iki hastalık üretkenliği azaltarak her yıl dünya ekonomisini bir milyon dolar zarara uğratmaktadır.⁸

¹[internet] <http://sbu.saglik.gov.tr/ekutuphane/kitaplar/t12.pdf> Erişim:02.10.2017

² [internet] http://www.who.int/mental_health/world-mental-health-day/2017/en/ Erişim:02.10.2017

³ [internet] <https://www.psikolog.org.tr/doc/ulusal-ruh-sagligi-eylem-planı.pdf> Erişim:02.10.2017

⁴ [internet] <https://www.tkhk.gov.tr/Dosyalar/35c966a9f1d343909d4d0858bec69333.pdf> Erişim:02.10.2017

⁵ [internet] <https://www.tkhk.gov.tr/Dosyalar/35c966a9f1d343909d4d0858bec69333.pdf> Erişim:02.10.2017

⁶[internet] http://www.saglikistatistikleri.gov.tr/dosyalar/SIY_2015.pdf Erişim:02.10.2017

⁷[internet] <http://sbu.saglik.gov.tr/ekutuphane/kitaplar/t12.pdf> Erişim:02.10.2017

⁸[internet] http://www.who.int/mental_health/world-mental-health-day/2017/en/ Erişim:02.10.2017

Bu doküman, Dr. Büşra Bahadır, Dr. Merve Pul tarafından Doç. Dr. Nükhet Paksoy Erbaydar danışmanlığında 04.10.2017 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak göstermek şartıyla yazılı, elektronik vb. ortamlarda kullanılması önerilmektedir.

Bahadır B, Pul M, Paksoy Erbaydar N, Dünya Ruh Sağlığı Günü-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum için Bilgilendirme Serisi-177 [Internet]

<http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/> Erişim: 10.10.2017

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-177

Ülkemizde ruh sağlığını geliştirmek amacıyla yapılması gereken çok sayıda müdahale vardır. Ruh sağlığı sisteminin toplum temelli olup genel sağlık sistemine ve birinci basamağa entegre edilmesi, toplum temelli rehabilitasyon çalışmalarının yapılması, ruh sağlığı alanına ayrılan bütçenin artırılması, ruh sağlığı hizmetlerinin kalitesinin artırılması, ruh sağlığı alanı ile ilgili yasaların çıkarılması, damgalamaya karşı ruhsal sağlık sorunları olan bireylerin haklarının savunulması, ruh sağlığı alanında eğitim, araştırma ve insan gücünün artırılması yapılması gerekenler listesinin başında gelmektedir.

Bu doküman, Dr. Büşra Bahadır, Dr. Merve Pul tarafından Doç. Dr. Nükhet Paksoy Erbaydar danışmanlığında 04.10.2017 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak göstermek şartıyla yazılı, elektronik vb. ortamlarda kullanılması önerilmektedir.

Bahadır B, Pul M, Paksoy Erbaydar N, Dünya Ruh Sağlığı Günü-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum için Bilgilendirme Serisi-177 [İnternet]

<http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/>. Erişim: 10.10.2017